



Czerwiec 2021 r.
Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Zestawienie – COVID – 19 kryzys zdrowotny

Skargi dotyczące kryzysu zdrowotnego związanego z Covid-19 wniesione do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka podnoszą kwestie związane z szeregiem przepisów [Europejskiej Konwencji Praw Człowieka](#), w szczególności w zakresie prawa do życia, zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego, prawa do rzetelnego procesu sądowego, prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, wolności wyznania, wolności wypowiedzi, wolności zrzeszania się, ochrony własności i swobody przemieszczania się.

Status ofiary

Le Mailloux przeciwko Francji

5 listopada 2020 r. (decyzja - niedopuszczalność)

Sprawa ta dotyczyła zastrzeżeń skarżącego co do radzenia sobie przez państwo francuskie z kryzysem zdrowotnym związanym z Covid-19. Powołując się na art. 2 (prawo do życia), art. 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), art. 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) oraz art. 10 (prawo do wolności wypowiedzi) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, skarżący zarzucił państwu niewypełnienie pozytywnych obowiązków w zakresie ochrony życia i integralności fizycznej osób podlegających jego jurysdykcji. Skarżył się on w szczególności na ograniczenia w dostępie do badań diagnostycznych, środków i poszczególnych rodzajów leczenia, a także na ingerencję w życie prywatne osób, które same umierały z powodu wirusa.

Po pierwsze Trybunał przypomniał, że chociaż prawo do zdrowia samo w sobie nie należy do praw gwarantowanych Europejską Konwencją Praw Człowieka i jej Protokołami, to na państwach ciąży pozytywny obowiązek podjęcia odpowiednich kroków w celu zabezpieczenia życia osób podlegających jego jurysdykcji oraz ochrony ich integralności fizycznej, w tym w sferze zdrowia publicznego. W niniejszej sprawie Trybunał uznał jednak, że nie musiał ustalać, czy państwo uchybiło tym pozytywnym obowiązkom ze względu na **niedopuszczalność** skargi. Trybunał zauważył, że skarżący skarżył się na środki podjęte przez państwo francuskie w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa Covid-19 wśród całej populacji Francji, ale nie wykazał, w jaki sposób został nimi osobiście dotknięty. Trybunał przypomniał, że nie rozpoznaje *actio popularis*: oznacza to, że skarżący nie mogą skarżyć się na przepis prawa krajowego, praktykę krajową lub akty publiczne tylko dlatego, że wydają się one sprzeczne z Konwencją Europejską. Aby dana osoba mogła twierdzić, że jest ofiarą naruszenia Konwencji w rozumieniu art. 34 (skargi indywidualne), musi być w stanie wykazać, że została „bezpośrednio dotknięta” przez środek będący przedmiotem skargi, tj. musi przedstawić rozsądne i przekonujące dowody świadczące o prawdopodobieństwie wystąpienia naruszenia, które dotknie ją osobiście. W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził jednak, że skarżący skarżył się na środki podjęte przez rząd francuski w celu zwalczania wirusa Covid-19 *in abstracto*. Poza tym tylko, że podniósł te zarzuty w ramach interwencji na poparcie niecierpiącego zwłoki wniosku do *Conseil d'Etat*, nie przedstawił również żadnych informacji na temat swojego stanu zdrowia i nie wyjaśnił, w jaki sposób zarzucane władzom krajowym uchybienia mogły wpłynąć na jego zdrowie i życie prywatne. Trybunał uznał ponadto, że jeśli skarżący kiedykolwiek został pozbawiony pomocy lub opieki w ramach

ogólnych środków zdrowotnych, na które się skarżył, to miał możliwość zakwestionowania zgodności takiej odmowy z Konwencją przed sądami krajowymi. W tych okolicznościach Trybunał uznał, że skarga ma charakter *actio popularis*, a skarżącego nie można uznać za ofiarę zarzucanych naruszeń w rozumieniu art. 34 Konwencji.

Prawo do życia i zakaz tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania

Feilazoo przeciwko Malcie

11 marca 2021 r. (wyrok Izby)¹

Sprawa ta dotyczyła, między innymi, warunków zatrzymania imigracyjnego obywatela Nigerii, w tym czasu pozostawiania *de facto* w izolacji oraz późniejszego okresu, w którym skarżący został umieszczony wraz z nowo przybyłymi na kwarantannie Covid-19.

Trybunał uznał, że doszło do **naruszenia art. 3** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji ze względu na nieodpowiednie warunki osadzenia skarżącego. W szczególności Trybunał był zaniepokojony stwierdzeniem skarżącego, którego rząd maltański nie obalił, że po okresie izolacji skarżący został przeniesiony do innych pomieszczeń mieszkalnych, w których osoby nowo przybyłe (ubiegające się o azyl) były przetrzymywane w kwarantannie ze względu na Covid-19. Nic nie wskazywało na to, by skarżący potrzebował takiej kwarantanny – zwłaszcza po okresie izolacji, który dodatkowo trwał prawie siedem tygodni. Zatem środek polegający na umieszczeniu go na kilka tygodni z innymi osobami, które mogły stanowić zagrożenie dla jego zdrowia, przy braku jakichkolwiek istotnych okoliczności w tym zakresie, nie mógł być uznany za środek zgodny z podstawowymi wymogami sanitarnymi.

Sprawy w toku

Hafeez przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (nr 30379/20)

Skarga zakomunikowana rządowi Zjednoczonego Królestwa w dniu 24 marca 2020 r.

Skarga ta dotyczy ryzyka dożywotniego pozbawienia wolności bez możliwości zwolnienia warunkowego oraz nieodpowiednich warunków osadzenia w związku z pandemią Covid-19 w przypadku ekstradycji do Stanów Zjednoczonych sześćdziesięcioletniego mężczyzny cierpiącego na liczne schorzenia, w tym cukrzycę i astmę.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi Zjednoczonego Królestwa i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 3 (zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania lub karania) Konwencji.

Maratsis i Inni przeciwko Grecji (nr 30335/20) oraz Vasilakis i Inni przeciwko Grecji (nr 30379/20)

Sprawa została zakomunikowana rządowi greckiemu w dniu 25 lutego 2021 r.

Niniejsza sprawa dotyczy głównie warunków osadzenia więźniów będących nosicielami wirusa HIV, a w szczególności podnosi kwestię, czy władze podjęły odpowiednie kroki w celu ochrony zdrowia skarżących, jako osób żyjących z wirusem HIV, w kontekście kryzysu zdrowotnego wywołanego Covid-19.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi greckiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), art. 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) oraz art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji.

Fenech przeciwko Malcie (nr 19090/20) (zob. również poniżej, w części „Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego”)

Skargi zakomunikowane rządowi maltańskiemu w marcu 2021 r.

W listopadzie 2019 r. skarżący został zatrzymany i tymczasowo aresztowany w związku z podejrzeniem o udział w zabójstwie. Skarży się on w szczególności na warunki osadzenia oraz na brak ochrony jego zdrowia przez państwo w związku z pandemią wirusa Covid-19

¹. Wyrok ten stanie się ostateczny na zasadach określonych w art. 44 ust. 2 (wyroki ostateczne) [Europejskiej Konwencji Praw Człowieka](#).

i jego szczególnym statusem.

W swojej [decyzji częściowej](#) z dnia 23 marca 2021 r. Trybunał uznał, że nie może na podstawie akt sprawy rozstrzygnąć w przedmiocie dopuszczalności zarzutów skarżącego podniesionych na podstawie art. 2 (prawo do życia) i art. 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji, w związku z czym konieczne było ich zakomunikowanie rządowi maltańskiemu wraz z [pytaniami](#). W związku z tym Trybunał postanowił odroczyć rozpoznanie zarzutów skarżącego co do warunków osadzenia oraz zagrożenia jego życia z powodu pandemii i jego szczególnego statusu.

[Vlamis i Inni przeciwko Grecji \(nr 29655/20\) oraz cztery inne skargi \(nr 29689/20, 30240/20, 30418/20 oraz 30574/20\)](#)

Skargi zostały zakomunikowane rządowi greckiemu w dniu 16 kwietnia 2021 r.

Sprawy te dotyczą warunków osadzenia skarżących w zakładzie karnym Korydallos (Grecja). Skarżący zarzucają w szczególności brak środków ochrony przed rozprzestrzenianiem się wirusa Covid-19.

Trybunał zakomunikował skargi rządowi greckiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), art. 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) oraz art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji.

[Rus przeciwko Rumunii \(nr 2621/21\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi rumuńskiemu w dniu 11 czerwca 2021 r.

Skarżący zarzucił, że został zarażony wirusem Covid-19 podczas osadzenia w zakładzie karnym. Powód powyższego widzi w jego warunkach osadzenia, w szczególności w przeludnieniu.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi rumuńskiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) i art. 35 (kryteria dopuszczalności) Konwencji.

[Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego](#)

[Fenech przeciwko Malcie](#) (zob. również powyżej, pod „Prawo do życia i zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania”)

23 marca 2021 r. (decyzja częściowa w przedmiocie dopuszczalności)

W listopadzie 2019 r. skarżący został zatrzymany i tymczasowo aresztowany w związku z podejrzeniem o udział w zabójstwie. Ze względu na rozprzestrzenianie się wirusa Covid-19 wprowadzono środki krajowe, które doprowadziły do zawieszenia postępowań karnych i które miały obowiązywać do czasu ich uchylecia na podstawie decyzji właściwego organu. Sądy krajowe zachowały swobodę decydowania co do rozpoznawania spraw pilnych lub spraw powiązanych. Postępowania wznowiono trzy miesiące później. Skarżący kilkakrotnie bezskutecznie wnioskował o zwolnienie za poręczeniem majątkowym.

Trybunał uznał za **niedopuszczalne**, jako oczywiście nieuzasadnione, zarzuty skarżącego podniesione na podstawie art. 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji. W szczególności, w odniesieniu do kwestii, czy władze działały z należytą starannością, Trybunał zauważył, że skarżący nie powołał się na żadne uchybienia, opóźnienia czy zaniechania ze strony władz, poza okresem, w którym doszło do zawieszenia postępowania z powodu środków nadzwyczajnych. To tymczasowe zawieszenie było spowodowane wyjątkowymi okolicznościami związanymi z globalną pandemią, które, jak orzekł Trybunał Konstytucyjny, uzasadniały takie zgodne z prawem środki w interesie zdrowia publicznego, jak również zdrowia skarżącego. Wynikało z tego, że nie można było stwierdzić, iż nie dopełniono obowiązku szczególnej staranności.

[Terhes przeciwko Rumunii](#)

20 maja 2021 r. (decyzja w przedmiocie dopuszczalności)

Skarżący, który został wybrany na członka Parlamentu Europejskiego w 2019 r., w czasie wydarzeń przebywał w Rumunii. Sprawa dotyczyła blokady zarządzanej przez rząd rumuński w okresie od 24 marca do 14 maja 2020 r. w celu zwalczania pandemii Covid-19,

Zestawienie – COVID-19 kryzys zdrowotny

która wiązała się z ograniczeniami w zakresie opuszczania miejsca zamieszkania. Skarżący twierdził, że blokada wprowadzona w Rumunii, do której musiał się stosować, stanowiła pozbawienie wolności.

Trybunał uznał skargę za **niedopuszczalną**, stwierdzając, że jest ona niezgodna z postanowieniami Konwencji. W szczególności uznał, że spornego środka nie można utożsamiać z aresztem domowym. Ponadto, poziom ograniczeń swobody poruszania się skarżącego nie był taki, by pozwalał na uznanie ogólnej blokady zarządzanej przez władze za stanowiący pozbawienie wolności. W ocenie Trybunału skarżący nie mógł być zatem uznawany za pozbawionego wolności w rozumieniu art. 5 ust. 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji. W niniejszej sprawie Trybunał przywiązał również wagę do faktu, że skarżący nie wyjaśnił, jaki konkretnie wpływ na jego sytuację osobistą miał zaskarżony środek. Nie zarzucił, że przebywał w pomieszczeniach zamkniętych przez cały okres trwania stanu wyjątkowego. Bardziej ogólnie, Trybunał zauważył, że skarżący nie przedstawił żadnych konkretnych informacji opisujących jego rzeczywiste doświadczenia związane z ograniczeniami.

Skarga w toku

Khokhlov przeciwko Cyprowi (nr 53114/20)

Skarga została zakomunikowana rządowi cypryjskiemu w dniu 10 lutego 2021 r.

Niniejsza skarga dotyczy trwającego od października 2018 r. osadzenia skarżącego w celu jego ekstradycji do Rosji by postawić go przed sądem. W październiku 2020 r. poinformowano go, że ze względu na środki ograniczające związane z Covid-19 zastosowane zarówno przez Cypr, jak i Rosję, oba państwa podjęły decyzję o zawieszeniu jego ekstradycji. Skarżący zarzuca w szczególności, że został bezprawnie i arbitralnie pozbawiony wolności z powodu nieuzasadnionych opóźnień ze strony organów krajowych w przeprowadzeniu jego ekstradycji.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi Cypru i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji.

Prawo do rzetelnego procesu sądowego

Skargi w toku

Association of orthodox ecclesiastical obedience przeciwko Grecji (nr 52104/20)

Skarga została zakomunikowana rządowi greckiemu w dniu 25 lutego 2021 r.

Zobacz poniżej, pod „Wolność wyznania”.

Avagyan przeciwko Rosji (nr 36911/20)

Skarga została zakomunikowana rządowi rosyjskiemu w dniu 4 listopada 2020 r.

Zobacz poniżej, pod „Wolność wyznania”.

Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

D.C. przeciwko Włochom (nr 17289/20)

15 października 2020 r. (decyzja – skreślenie skargi)

Skarżący zarzucił, że władze włoskie nie podjęły tymczasowych i pilnych środków w celu zapewnienia utrzymania więzi rodzinnej z jego pięcioletnią córką podczas jego uwięzienia. We wrześniu 2020 r. skarżący poinformował Kancelarię Trybunału, że nie zamierza dłużej podtrzymywać swojej skargi, ponieważ rząd włoski przewidział pierwszą rozprawę w czerwcu 2020 r. w celu podjęcia pilnych środków tymczasowych w interesie dziecka.

W świetle dostępnych informacji oraz wobec braku szczególnych okoliczności wpływających na przestrzeganie praw gwarantowanych przez Konwencję i jej Protokoły, Trybunał uznał, że nie ma już jakiegokolwiek uzasadnienia dla kontynuowania badania skargi i postanowił **skreślić** ją ze swojej listy spraw.

Wolność myśli, sumienia i wyznania

Skargi w toku

[Spinu przeciwko Rumunii \(nr 29443/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi rumuńskiemu w dniu 1 października 2020 r.

Sprawa dotyczy odmowy przez władze rumuńskie zezwolenia skarżącemu, więźniowi, członkowi Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego, na udanie się do kościoła w Bukareszcie na nabożeństwa szabatowe. Sąd pierwszej instancji odrzucił jego wniosek na tej podstawie, że z powodu epidemii Covid-19 poza więzieniem można było wykonywać tylko absolutnie konieczne czynności, a posługa moralna i religijna dla więźniów została wstrzymana. Trybunał zakomunikował skargę rządowi rumuńskiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 9 (wolność religii) Konwencji.

[Association of orthodox ecclesiastical obedience przeciwko Grecji \(nr 52104/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi greckiemu w dniu 25 lutego 2021 r.

Sprawa ta dotyczy zakazu kultu zbiorowego w związku z COVID-19.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi greckiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 6 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) i art. 9 (wolność religii) Konwencji.

[Magdić przeciwko Chorwacji \(nr 17578/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi chorwackiemu w dniu 31 maja 2021 r.

Sprawa ta dotyczy środków wprowadzonych przez władze chorwackie w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa Covid-19. Skarżący zarzuca, że przedmiotowe środki naruszyły jego prawo do wolności wyznania, wolności stowarzyszania się i wolności przemieszczania się.

Trybunał zakomunikował sprawę rządowi chorwackiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 9 (wolność wyznania) i art. 11 (wolność przemieszczania się) Protokołu nr 4 do Konwencji.

Wolność wypowiedzi

Skarga w toku

[Avagyan przeciwko Rosji \(nr 36911/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi rosyjskiemu w dniu 4 listopada 2020 r.

W maju 2020 r. skarżąca zamieściła komentarz online na *Instagramie*, zarzucając między innymi, że w Kraju Krasnodarskim w Rosji nie było żadnych faktycznych przypadków COVID-19. Następnie została skazana za rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji w Internecie i ukarana grzywną w wysokości 30.000 rubli rosyjskich (około 390 euro), które to orzeczenie bezskutecznie zaskarżyła.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi rosyjskiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 6 ust. 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) i art. 10 (wolność wypowiedzi) Konwencji.

Wolność zrzeszania się i zgromadzeń

Skarga w toku

[Communaute genevoise d'action syndicale \(CGAS\) przeciwko Szwajcarii \(nr 21881/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi szwajcarskiemu w dniu 11 września 2020 r.

Sprawa ta dotyczy zakazu demonstracji w związku z pandemią Covid-19.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi szwajcarskiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 11 (wolność zgromadzeń) Konwencji, wraz z pytaniami wstępnymi dotyczącymi statusu ofiary i wyczerpania krajowych środków odwoławczych.

[Magdić przeciwko Chorwacji \(nr 17578/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi chorwackiemu w dniu 31 maja 2021 r.
Zobacz powyżej, pod "Wolność wyznania".

Ochrona własności

Skargi w toku

[Toromag, s.r.o. przeciwko Słowacji i cztery inne skargi \(nr 41217/20, 41253/20, 41263/20, 41271/20 i 49716/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi słowackiemu w dniu 5 grudnia 2020 r.

Skarżący są właścicielami klubów fitness, które zostały zamknięte na mocy środków podjętych przez Urząd Zdrowia Publicznego Republiki Słowackiej od marca do czerwca 2020 r. w ramach zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa Covid-19. Skarżą się oni w szczególności na rzekomo poniesioną szkodę majątkową oraz utratę przyszłych dochodów, jak również klientów.

Trybunał zakomunikował skargę rządowi słowackiemu i przedstawił stronom pytania na podstawie art. 1 (ochrona własności) Protokołu Nr 1 do Konwencji, wraz z pytaniami wstępnymi dotyczącymi wyczerpania krajowych środków odwoławczych.

Wolność przemieszczania się

Skargi w toku

[Magdić przeciwko Chorwacji \(nr 17578/20\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi chorwackiemu w dniu 31 maja 2021 r.
Zobacz powyżej, pod "Wolność wyznania".

Środki tymczasowe² na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału

Do Trybunału wpłynęło około 350 wniosków o zastosowanie środków tymczasowych związanych z kryzysem zdrowotnym wynikającym z Covid-19, które zostały złożone głównie przez osoby przebywające w zakładach karnych lub osadzone w ośrodkach i/lub centrach pobytu dla osób ubiegających się o azyl i migrantów, a skierowanych w szczególności przeciwko Grecji, Włochom, Francji i Turcji, ale także przeciwko innym państwom, takim jak Zjednoczone Królestwo i Hiszpania. Wnioski te były bardzo zróżnicowane. Podczas gdy wnioski na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału dotyczą zazwyczaj deportacji lub ekstradycji, te otrzymane od połowy marca 2020 r. pochodzą głównie od skarżących, którzy zwracają się do Trybunału o podjęcie środków tymczasowych w celu przeniesienia ich z miejsca osadzenia i/lub wskazania środków ochrony ich zdrowia przed ryzykiem zakażenia Covid-19.

W zdecydowanej większości przypadków są to wnioski indywidualne. Wiele z nich odrzucono. W kilku innych przypadkach Trybunał odroczył wydanie decyzji i zwrócił się do danych rządów o przekazanie informacji. W niektórych przypadkach, w odniesieniu do osób znajdujących się w szczególnej sytuacji (małoletnich niemających opiekunów lub osób z poważnymi schorzeniami, w szczególności kobiet w ciąży), Regułę 39 zastosowano zgodnie ze zwykłymi kryteriami.

Mała liczba wniosków, które wpłynęły do Trybunału, dotyczyła zastosowania środków ogólnych (na przykład: całkowity lockdown w niektórych miastach). Wnioski te odrzucono.

² Są to środki przyjmowane w ramach postępowania przed Trybunałem, zgodnie z Regułą 39 [Regulaminu Trybunału](#), na wniosek strony lub jakiegokolwiek innej zainteresowanej osoby, lub z urzędu, w interesie stron lub prawidłowego toku postępowania. Zobacz również zestawienie pt. [„Środki tymczasowe”](#).

Dalsza lektura

Zobacz w szczególności:

- [„Zdrowie”](#) – Zestawienie
 - [Powiadomienia na mocy art. 15 \(„Odstępstwa w sytuacjach wyjątkowych”\) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka](#) w kontekście pandemii Covid-19
 - [„Rada Europy i Covid-19”](#), specjalna strona poświęcona Covid-19
 - Komisarz Praw Człowieka Rady Europy, Praca tematyczna, [„Covid-19”](#)
 - [Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy i Covid-19 | Ochrona zdrowia demokratycznego w czasach kryzysu zdrowotnego](#), specjalna strona poświęcona Covid-19
-

Kontakt z mediami:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08